

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Έγγραφο συνόδου

A6-0031/2009

19.2.2009

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με την αστική διάσταση της πολιτικής συνοχής κατά τη νέα περίοδο προγραμματισμού (2008/2130(INI))

Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης

Εισηγητής: Oldřich Vlasák

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	12
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	17

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την αστική διάσταση της πολιτικής συνοχής κατά τη νέα περίοδο προγραμματισμού
(2008/2130(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα άρθρα 158 και 159 της Συνθήκης ΕΚ,
- έχοντας υπόψη το Πρώτο Πρόγραμμα Δράσης για την εφαρμογή της Εδαφικής Ατζέντας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ("Πρώτο Πρόγραμμα Δράσης"), το οποίο εγκρίθηκε από το άτυπο Συμβούλιο Υπουργών χωροταξίας και αστικής ανάπτυξης στην Πόντα Ντελγκάδα (Αζόρες) στις 23 και 24 Νοεμβρίου 2007,
- έχοντας υπόψη την Εδαφική Ατζέντα της ΕΕ ("Εδαφική Ατζέντα") και τον Χάρτη της Λειψίας για τις βιώσιμες ευρωπαϊκές πόλεις ("Χάρτης της Λειψίας"), τα οποία εγκρίθηκαν από το άτυπο Συμβούλιο Υπουργών χωροταξίας και αστικής ανάπτυξης στη Λειψία στις 24-25 Μαΐου 2007,
- έχοντας υπόψη τη "Συμφωνία του Μπρίστολ" η οποία εγκρίθηκε από το άτυπο Συμβούλιο Υπουργών για τις βιώσιμες κοινότητες στο Μπρίστολ στις 6 και 7 Δεκεμβρίου 2005,
- έχοντας υπόψη το "Χωροταξικό Κεκτημένο" (Urban acquis), το οποίο εγκρίθηκε από το άτυπο Συμβούλιο Υπουργών εδαφικής συνοχής στο Ρότερνταμ στις 29 Νοεμβρίου 2004,
- έχοντας υπόψη τον νέο Χάρτη των Αθηνών του 2003, που διακηρύχθηκε στη Λισαβόνα στις 20 Νοεμβρίου 2003 στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πολεοδομών, και το όραμά του για το μέλλον των ευρωπαϊκών πόλεων,
- έχοντας υπόψη το "Πρόγραμμα Δράσης της Λίλλης" το οποίο εγκρίθηκε από το άτυπο Συμβούλιο Υπουργών αστικών υποθέσεων στη Λίλλη στις 3 Νοεμβρίου 2000,
- έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Προοπτική για τη Χωροταξική Ανάπτυξη (ESDP), η οποία εγκρίθηκε από το άτυπο Συμβούλιο Υπουργών χωροταξίας στο Πότσταμ στις 11 Μαΐου 1999,
- έχοντας υπόψη το Χάρτη για την Αειφορία των Πόλεων όπως αυτός εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη για την αειφορία των πόλεων στο Aalborg της Δανίας στις 27 Μαΐου 1994,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στις 6 Οκτωβρίου 2008 με θέμα "Πράσινη Βίβλο για την εδαφική συνοχή : Μετατροπή της εδαφικής ποικιλομορφίας σε προτέρημα" (COM(2008)0616),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στις 19 Ιουνίου 2008 με θέμα "Πέμπτη έκθεση προόδου σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή: Αυξάνονται οι

περιφέρειες, μεγαλώνει η Ευρώπη" (COM(2008)0371),

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στις 14 Μαΐου 2008 με θέμα "Τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων σχετικά με τις στρατηγικές και τα προγράμματα της πολιτικής της συνοχής για την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013" (COM(2008)0301),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στις 30 Μαΐου 2007 με θέμα "Τέταρτη Έκθεση σχετικά με την Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή" (COM(2007)0273),
- έχοντας υπόψη τον Οδηγό της Επιτροπής σχετικά με την "Αστική διάσταση στις κοινοτικές πολιτικές για την περίοδο 2007 – 2013" ο οποίος εγκρίθηκε στις 24 Μαΐου 2007,
- έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας της Επιτροπής σχετικά με την " Χωροταξία και ανάπτυξη των πόλεων ως διάσταση στα εθνικά στρατηγικά πλαίσια αναφοράς και τα επιχειρησιακά προγράμματα (2007 – 2013): Πρώτη αξιολόγηση" από το Μάιο 2007,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στις 13 Ιουλίου 2006 με θέμα "Πολιτική Συνοχής και πόλεις: η αστική συμβολή στην ανάπτυξη και την απασχόληση στις περιφέρειες (COM(2006)0385),
- έχοντας υπόψη την απόφαση του Συμβουλίου 2006/702/EK της 6ης Οκτωβρίου 2006 για τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας για τη συνοχή ¹,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στις 5 Ιουλίου 2005 με θέμα "Πολιτική συνοχής για την υποστήριξη της ανάπτυξης και της απασχόλησης: κατευθυντήριες γραμμές της κοινοτικής στρατηγικής για την περίοδο 2007-2013" (COM(2005)0299),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στις 14 Ιουνίου 2002 με θέμα " Προγραμματισμός των διαρθρωτικών ταμείων για την περίοδο 2000-2006: αρχική αξιολόγηση της πρωτοβουλίας Urban" (COM(2002)0308),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής στις 6 Μαΐου 1997 με θέμα "Προς ένα πρόγραμμα για το αστικό περιβάλλον στην Ευρωπαϊκή Ένωση" (COM(1997)0197),
- έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα του Προγράμματος 2006 του Ευρωπαϊκού Δικτυακού Παρατηρητηρίου της Ευρωπαϊκής Χωροταξίας (ESPON) και του εγκριθέντος Προγράμματος ESPON 2013,
- έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα των Αστικών Πρότυπων Σχεδίων (1989-1999), της Κοινοτικής πρωτοβουλίας URBAN I (1994-1999) και URBAN II (2000-2006),
- έχοντας υπόψη τα στοιχεία από τη βάση δεδομένων του Αστικού Ελέγχου που παρέχει στατιστικά στοιχεία με 330 δείκτες για 358 ευρωπαϊκές πόλεις,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 21ης Φεβρουαρίου 2008 σχετικά με τη συνέχεια της

---

¹ EE L 291 της 21.10.2006, σελ. 11.

Εδαφικής Ατζέντας και του Χάρτη της Λειψίας: Προς ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη χωροταξική ανάπτυξη και την εδαφική συνοχή²,

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 10ης Μαΐου 2007 σχετικά με τη στέγαση και την περιφερειακή πολιτική³,
  - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Οκτωβρίου 2005 σχετικά με τις αστικές περιοχές στο πλαίσιο της διεύρυνσης⁴,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 45 του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης (Α6-0031/2009),
- A. εκτιμώντας ότι έχει αναγνωριστεί πως ενώ τα αστικά θέματα εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, οι αστικές περιοχές διαδραματίζουν παρά ταύτα ρόλο κλειδί στην αποτελεσματική εφαρμογή των στρατηγικών της Λισαβόνας και του Γκέτεμποργκ και συνιστούν άκρως σημαντικό μέρος της και καταλαμβάνουν εξέχουσα θέση στην πολιτική συνοχής, για την οποία τα κοινοτικά θεσμικά όργανα φέρουν ευθύνη,
- B. εκτιμώντας ότι στόχος της ΕΕ, όπως ορίστηκε στο Χάρτη της Λειψίας, είναι να εξασφαλιστεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της πολιτικής για την ανάπτυξη των πόλεων προκειμένου να δημιουργηθούν αστικοί χώροι υψηλής ποιότητας, να εκσυγχρονιστούν οι δημοτικές υπηρεσίες, οι μεταφορές, τα δίκτυα ενέργειας και πληροφόρησης, καθώς και να ενθαρρυνθεί η διά βίου μάθηση, η εκπαίδευση και η καινοτομία ιδιαίτερα σε εγκαταλειμμένα αστικά κέντρα και γειτονιές,
- Γ. εκτιμώντας ότι τόσο η διαδικασία κατάρτισης ευέλικτου, προσαρμόσιμου και δυναμικού "καταλόγου ελέγχου" για την εφαρμογή του Χάρτη της Λειψίας, ως βασική προϋπόθεση προκειμένου να καλυφθούν οι εξαιρετικά ποικίλες ανάγκες των διαφόρων ευρωπαϊκών πόλεων, όπως το έχει ήδη δρομολογήσει η γαλλική προεδρία, όσο και η περαιτέρω κατάρτιση σχεδίων ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης ανά κράτος μέλος μπορούν να αποτελέσουν σοβαρό συμπλήρωμα για τη διαφώτιση σχετικά με τις επί μέρους καταστάσεις αλλά και για την ανάληψη πρωτοβουλιών με σαφείς στόχους,
- Δ. εκτιμώντας πως χρειάζεται να γίνει διάκριση ανάμεσα σε πόλεις και αστικές περιοχές,
- E. εκτιμώντας ότι μολονότι το 80% των 492 εκατομμυρίων κατοίκων της ΕΕ ζει σε πόλεις, η Ένωση χαρακτηρίζεται από την πολυκεντρική ανάπτυξή της, υφίστανται ωστόσο σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα κράτη μέλη σε ό,τι αφορά την κατανομή του πληθυσμού στις αστικές, προαστιακές και αγροτικές περιοχές, καθώς επίσης προβλήματα που σχετίζονται με την μάλλον σπάνια παρουσίαση των ενδιαφερόντων των αστικών πληθυσμών και ανάγκες στα λειτουργικά προγράμματα των διαρθρωτικών ταμείων,
- ΣΤ. εκτιμώντας ότι στις αστικές περιοχές παράγεται το 70-80% του ΑΕΠ της ΕΕ και οι

² Εγκριθέντα κείμενα, P6_TA(2008)0069.

³ ΕΕ C 76 E της 27.3.2008, σελ. 124.

⁴ ΕΕ C 233 E της 28.9.2006, σελ. 127.

πόλεις είναι γνωστό πως αποτελούν κέντρα καινοτομίας και κινητήρια δύναμη της περιφερειακής, εθνικής και κοινοτικής ανάπτυξης,

- Z. εκτιμώντας ότι οι πόλεις είναι αντιθέτως υπεύθυνες για ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της παγκόσμιας κατανάλωσης ενέργειας και ότι παράγουν το 80% των αερίων του θερμοκηπίου λόγω της παραγωγής ενέργειας, των μεταφορών, των βιομηχανιών και της θέρμανσης,
- H. εκτιμώντας ότι η τάση αστικοποίησης εντείνεται από την εσωτερική μετανάστευση προς τις πρωτεύουσες και άλλα μητροπολιτικά κέντρα· ότι η επακόλουθη αύξηση του πληθυσμού συνιστά τεράστια επιβάρυνση για τις πόλεις που μεγεθύνονται, εφόσον καλούνται να διαχειριστούν πολλαπλασιαζόμενες ανάγκες όσον αφορά την επεξεργασία των αποβλήτων, την παροχή στέγασης, την εκπαίδευση και τις ευκαιρίες για απασχόληση και εκτιμώντας ότι αυτή η τάση αστικοποίησης δημιουργεί μια τεράστια πρόκληση στις αγροτικές περιοχές που πρέπει να αντιμετωπίσουν τις απώλειες σε επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού, εργατικού δυναμικού, καταναλωτών και σπουδαστών,
- Θ. εκτιμώντας ότι η πρόσφατη άνευ προηγουμένου διεύρυνση της ΕΕ έχει ως αποτέλεσμα την ιδιαίτερα μεγάλη αύξηση των διαφορών κατά περιφέρειες και του αριθμού των πόλεων που παρουσιάζουν έντονα χαρακτηριστικά παρακμής,
- I. εκτιμώντας ότι παρά το γεγονός πως υπάρχουν διαφορετικές πολιτικές, θεσμικές και συνταγματικές ρυθμίσεις στα κράτη μέλη, οι αστικές περιοχές της ΕΕ αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις και επίσης έχουν κοινές ευκαιρίες στις οποίες πρέπει να ανταποκριθούν, πράγμα που αποδεικνύει πως χρειάζεται να υπάρχουν λεπτομερή στατιστικά δεδομένα αφενός και αφετέρου αμοιβαία συνεργασία και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών προκειμένου να είναι σε θέση οι ευρωπαϊκές πόλεις να αντιμετωπίσουν τον παγκόσμιο ανταγωνισμό,
- ΙΑ. εκτιμώντας ότι η κοινοτική χωροταξική ανάπτυξη αντιμετωπίζει τις προκλήσεις της οικονομικής αναδιάρθρωσης, των έντονων διακυμάνσεων στην αγορά εργασίας, των δυσπρόσιτων και κορεσμένων δημόσιων μέσων μεταφοράς, του προβλήματος των περιορισμένων χρησιμοποιήσιμων εκτάσεων που επιδεινώνεται από την άναρχη αστική επέκταση, της μείωσης και της γήρανσης του πληθυσμού, της μείωσης του πληθυσμού των αγροτικών περιοχών και των μικρών πόλεων προς όφελος των μεγάλων αστικών κέντρων, του κοινωνικού αποκλεισμού, των υψηλών και αυξανόμενων ποσοστών εγκληματικότητας, της γκετοποίησης ορισμένων περιοχών των πόλεων, του χαμηλού εισοδήματος για τα νοικοκυριά, της επιδείνωσης της ποιότητας ζωής στις υποβαθμισμένες γειτονιές, του ανεπαρκούς αριθμού πάρκων και χώρων αναψυχής, της περιβαλλοντικής ρύπανσης, του ελέγχου των υδάτινων πόρων και της διαχείρισης των αποβλήτων και των καταλοίπων, και της ανάγκης διασφάλισης του ενεργειακού εφοδιασμού και της αποτελεσματικής χρήσης της ενέργειας,
- ΙΒ. εκτιμώντας ότι η διακυβέρνηση με τη βοήθεια σύγχρονων ηλεκτρονικών τεχνολογιών και συγκεκριμένα η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, σε συντονισμό με όλους τους σχετικούς φορείς, θα μπορούσε να μειώσει σε μεγάλο βαθμό τα υφιστάμενα προβλήματα και να οδηγήσει σε μια επέκταση των πόλεων που θα ελέγχεται με έναν ολοκληρωμένο τρόπο ο οποίος θα προβλέπει συνεργασία που θα λαμβάνει υπόψη τις προαστιακές περιοχές, τη γεινίαση με αγροτικές εκτάσεις, και θα συμμορφούται προς τις σύγχρονες μεθόδους

χωροταξικού σχεδιασμού, όπως η έξυπνη ανάπτυξη, ο νέος χωροταξικός σχεδιασμός και η έξυπνη πολεοδομία,

- ΙΓ. εκτιμώντας ότι οι πολεοδομικές παρεμβάσεις ευνοούν ιδιαίτερα τη συμμετοχή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), ιδίως δε στον τομέα των υπηρεσιών, και η πολιτική συνοχής προσανατολίζεται όλο και περισσότερο προς την προώθηση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος των πόλεων,
- ΙΔ. εκτιμώντας ότι οι ΜΜΕ, ιδιαίτερα οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι βιοτέχνες και οι έμποροι, διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο για τη διατήρηση των δραστηριοτήτων στα αστικά κέντρα και για την διατήρηση της ισορροπίας στις συνοικίες, και ότι οι αστικές πολιτικές σε θέματα μεταφορών, εμπορικών δραστηριοτήτων, αγοραπωλησιών ακινήτων και η αύξηση του κόστους της κατοικίας, ή αντιθέτως η απουσία ισόρροπης πολιτικής στις περιοχές αυτές, συχνά προκαλούν την εξαφάνιση οικονομικών δραστηριοτήτων και την αραίωση των δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών στα άτομα,
- ΙΕ. εκτιμώντας ότι είναι αναγκαίο να εξακολουθήσει η ενίσχυση της εταιρικής σχέσης μεταξύ των αστικών και των αγροτικών περιοχών, εφόσον οι πρώτες έχουν τη δυνατότητα να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αρμονική και ολοκληρωμένη ανάπτυξη των περιφερειών τους σε μια προοπτική εδαφικής συνοχής και ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης,
1. τονίζει πόσο σημαντική είναι η αειφόρος αστική ανάπτυξη και η συμβολή των αστικών περιοχών στην περιφερειακή ανάπτυξη και ζητεί από την Επιτροπή να αξιολογεί σε τακτική βάση, να μετρά, να αντιπαραβάλλει και να συζητά τον αντίκτυπο των κοινοτικών πολιτικών επί της κατάστασης των αστικών περιοχών από οικονομική και κοινωνική άποψη κυρίως δε όσον αφορά τα εκπαιδευτικά και πολιτισμικά προβλήματα, καθώς και από άποψη υγείας, μεταφορών, περιβάλλοντος και ασφάλειας·
  2. εκφράζει την λύπη του για το γεγονός ότι τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται αλλά δεν υποχρεούνται να προωθήσουν την αειφόρο αστική ανάπτυξη ως στρατηγική προτεραιότητα και εκφράζει συνεπώς την ανησυχία του μήπως η αστική διάσταση ληφθεί ανεπαρκώς υπόψη από ορισμένα κράτη μέλη· ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη σε συνεργασία με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές να αναλύουν και αξιολογούν τον αντίκτυπο της ενσωμάτωσης της πρωτοβουλίας URBAN στις επιμέρους πολιτικές και τακτικά να ελέγχουν και εξετάζουν τις συνέπειες της εκτέλεσης των κεφαλαίων της ΕΕ στις αστικές περιοχές·
  3. εφιστά την προσοχή στις θετικές εμπειρίες της κοινοτικής πρωτοβουλίας URBAN όσον αφορά την εταιρική σχέση, την ολοκληρωμένη προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω, δεδομένου ότι συνέβαλαν σημαντικά στην αποτελεσματικότητα και στην επάρκεια των επιλεγθέντων έργων· απαιτεί να λαμβάνονται υπόψη αυτά τα κεκτημένα στην αστική διάσταση της βοήθειας που παρέχουν τα διαρθρωτικά ταμεία, καθώς και να συμπεριλαμβάνονται συγκρίσιμοι μηχανισμοί στην γενική χρηματοδότηση που διατίθεται για την αειφόρο αστική ανάπτυξη, προκειμένου να μπορέσουν περισσότερες πόλεις να επωφεληθούν από αυτή·
  4. εκφράζει την άποψη ότι δεν θα ήταν σκόπιμο αντίθετα δε προβληματικό να εγκριθεί ένας κοινός ορισμός των "αστικών περιοχών" και γενικότερα του όρου "αστικός", εφόσον θα

ήταν δύσκολο να τεθούν στα ίδια πλαίσια οι διαφορετικές καταστάσεις στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες, και, ως εκ τούτου, είναι της άποψης πως οποιοσδήποτε υποχρεωτικός ορισμός και προσδιορισμός των αστικών περιοχών πρέπει να αφεθεί στα κράτη μέλη σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας βάσει κοινών ευρωπαϊκών δεικτών·

5. καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να στηρίζουν τις πρωτεύουσές τους και τα άλλα μητροπολιτικά κέντρα στις προσπάθειες που καταβάλλουν για να ανταποκριθούν στις νέες προκλήσεις που θέτει η αστικοποίηση και η αύξηση του πληθυσμού, κυρίως όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων, τη στέγαση, την απασχόληση και την εκπαίδευση· σε ένα γενικότερο πλαίσιο, θεωρεί ότι οι δημογραφικές διακυμάνσεις γεννούν προκλήσεις για τις αστικές και αγροτικές περιοχές εξίσου σε σχέση με την αγορά εργασίας και επιπροσθέτως με τους τομείς της εκπαίδευσης και επανακατάρτισης των τέως εργαζομένων που έχουν πληγεί από την ανεργία, και επίσης με την απεργήμωση της υπαίθρου·
6. θεωρεί, στο πλαίσιο αυτό, και δεδομένου ότι οι διαφορετικές συνταγματικές ρυθμίσεις των κρατών μελών είναι φανερό πως εκ φύσεως δεν συνάδουν με μεθοδολογίες εναρμόνισης, παρά την αποδοτικότητα των διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης, θα ήταν χρήσιμο, με διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης, τα κράτη μέλη να ορίσουν κατά περίπτωση την αστική διάσταση όπως την αντιλαμβάνονται, ώστε να υπάρχει ισχυρότερη εσωτερική εναρμόνιση και καλύτερη διαδραστικότητα με την Επιτροπή·
7. υπογραμμίζει ότι τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να εκχωρήσουν στις πόλεις, τη διαχείριση των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ένωσης που προορίζονται για την υλοποίηση δράσεων με στόχο την επίτευξη αειφόρου αστικής ανάπτυξης· θεωρεί ότι η εκχώρηση αρμοδιοτήτων παρουσιάζει διπλή προστιθέμενη αξία· αφενός, θα ήταν πολύ πιο αποτελεσματικό για την περιφερειακή και την ευρωπαϊκή ανάπτυξη να αναλάβουν οι πόλεις την ευθύνη, από τον προγραμματισμό στην εφαρμογή της αναληφθείσας δράσης, ενώ παράλληλα θα ανταποκρίνονταν στις προκλήσεις σε τοπικό επίπεδο, και αφετέρου, θα αποτελούσε σημαντικό εργαλείο για την βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της τοπικής διαχείρισης· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η δυνατότητα της εκχώρησης αρμοδιοτήτων, ενδεχομένως μέσω γενικών επιδοτήσεων προς τις δημοτικές αρχές στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), δεν έχει χρησιμοποιηθεί πλήρως μέχρι σήμερα και είναι πεπεισμένο πως πρέπει να εξετασθεί και να ενθαρρυνθεί το ενδεχόμενο να ανατεθεί με σαφή τρόπο στις αστικές περιοχές ο ρόλος του μεσολαβητή στο πλαίσιο της προσέγγισης πολυεπίπεδης διακυβέρνησης κατά την προσεχή περίοδο προγραμματισμού· και είναι της γνώμης ότι η αστική διάσταση και η εκχώρηση αρμοδιοτήτων στην περιφερειακή πολιτική πρέπει να είναι υποχρεωτική· ωστόσο, πρέπει να αποφευχθεί το ενδεχόμενο η εκχώρηση αρμοδιοτήτων να επιφέρει την αποδιάρθρωση της περιφερειακής πολιτικής, και, κατά συνέπεια, πρέπει να ορισθεί με σαφήνεια η μέθοδος που χρησιμοποιείται για την εκχώρηση αρμοδιοτήτων·
8. τονίζει το πόσο σημαντική είναι μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για το χωροταξικό σχεδιασμό· προτείνει δε οποιαδήποτε κρατική στήριξη αστικής ανάπτυξης να βασίζεται σε ολοκληρωμένα σχέδια αστικής ανάπτυξης· θεωρεί ότι αυτή η ολοκληρωμένη προσέγγιση θα πρέπει, για την προσεχή προγραμματική περίοδο, να συνιστά μια από τις

σημαντικότερες προϋποθέσεις για τη χορήγηση και εκτέλεση κονδυλίων από τα διαρθρωτικά ταμεία και λήψης δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων· ζητεί από την Επιτροπή να χαράξει κατευθυντήριες γραμμές με συστάσεις και παραδείγματα χρηστής πρακτικής για ολοκληρωμένα σχέδια αστικής ανάπτυξης και να προωθήσει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών·

9. καλεί τα κράτη μέλη, στα στρατηγικά τους πλαίσια αναφοράς και στα εθνικά επιχειρησιακά τους προγράμματα, να δώσουν προτεραιότητα στη χρηματοδότηση έργων που υλοποιούν τα σχέδια αειφόρου αστικής διαχείρισης·
10. συνιστά τα σχέδια αειφόρου αστικής ανάπτυξης να περιλαμβάνουν τουλάχιστον μερικά από τα ακόλουθα στοιχεία: σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων, χάρτες θορύβου και σχέδια δράσης, τοπικά προγράμματα για την ατμοσφαιρική ρύπανση και το περιβάλλον, τις προοπτικές δημογραφικής αύξησης, αιτήματα για νέες αστικοποιημένες περιοχές, την ανάκτηση εγκαταλελειμμένων εκτάσεων και κτιρίων, την αποκατάσταση υποβαθμισμένων περιοχών και αποβιομηχανοποιημένων ζωνών, τη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα των δημόσιων υπηρεσιών, την αστική διάρθρωση και την αναλογία ζωνών πρασίνου, τις υποδομές για τα άτομα με αναπηρίες, την αξιοποίηση της πολιτιστικής, ιστορικής και φυσικής κληρονομιάς, την εκτίμηση των αναγκών σε υδάτινους και ενεργειακούς πόρους και την αποτελεσματική χρήση αυτών, τη διαθεσιμότητα των δημόσιων μεταφορών, την αποτελεσματική διαχείριση της κυκλοφορίας, την ενσωμάτωση των ευπαθών ομάδων (μεταναστών, μειονοτήτων, ατόμων με χαμηλή κατάρτιση, ατόμων με αναπηρίες, γυναικών, κλπ.), τη διάθεση αξιοπρεπούς στέγασης σε προσιτές τιμές, και σχέδια καταπολέμησης της παραβατικότητας·
11. πιστεύει πως μόνο εάν διατεθούν επαρκείς πόροι για βιώσιμη αστική ανάπτυξη θα καταστεί δυνατόν να καταρτιστούν ολοκληρωμένα σχέδια αστικής ανάπτυξης και, για το λόγο αυτό, συνιστά να συγκεντρωθούν διαθέσιμοι πόροι σε συγκεκριμένες δράσεις· προτείνει μάλιστα ένα ελάχιστο επίπεδο δαπανών από τα διαρθρωτικά ταμεία που πρέπει να καθορισθεί, ανά κάτοικο της αστικής περιοχής, ανά περίοδο προγραμματισμού, κατά τέτοιο τρόπο ώστε το ποσό αυτό να μην συνιστά μη ρεαλιστική επιβάρυνση για την περιφέρεια·
12. επισημαίνει ότι χρειάζεται επείγοντως να ενισχυθεί η διοικητική ικανότητα κάθετης και οριζόντιας αστικής διακυβέρνησης και επισύρει την προσοχή των κρατών μελών στην πιεστική ανάγκη για να υιοθετηθεί ολοκληρωμένη προσέγγιση σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της πολιτικής αστικής ανάπτυξης (η οποία αφορά ζητήματα που κατά κύριο λόγο σχετίζονται με την καθημερινή ζωή των πολιτών όπως οι μεταφορές, οι δημόσιες υπηρεσίες, η ποιότητα ζωής, οι θέσεις απασχόλησης και οι τοπικές οικονομικές δραστηριότητες, η ασφάλεια, κλπ.) όπου στην προσπάθεια αυτή θα συμμετέχουν οι εθνικές κυβερνήσεις μαζί με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές και όλοι οι άλλοι σχετικοί δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς, επί τη βάση της αρχής της εταιρικής σχέσης·
13. αναγνωρίζει ότι είναι δύσκολο για τις αστικές αρχές να συμβιβάσουν τους τομείς της χρηματοδότησης του ΕΚΤ κατά την επιδίωξη της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης με τους τομείς χρηματοδότησης του ΕΤΠΑ κατά τον προγραμματισμό επενδύσεων σε

τεχνικές υποδομές· πιστεύει ότι πρέπει να αναθεωρηθεί η αρχή "ένα πρόγραμμα, ένα ταμείο" και ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές πρέπει να αξιοποιήσουν καλύτερα τις συνέργειες σχετικά με τις ενισχύσεις του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ και να ενισχύσουν την ολοκληρωμένη χρηματοδότηση· μακροπρόθεσμα, καλεί την Επιτροπή να μελετήσει το ενδεχόμενο συγχώνευσης των δύο ταμείων, σε περίπτωση που αυτό θα μπορούσε να διασφαλίσει την απλοποίηση των διαδικασιών·

14. υποστηρίζει την αρχή των ανανεώσιμων κεφαλαίων JESSICA και της δυναμικής της για οικονομική ανάπτυξη σε αστικές περιοχές και πιστεύει ότι κατά την προσεχή περίοδο προγραμματισμού η περιφερειακή πολιτική χρειάζεται να επωφεληθεί σε μεγαλύτερο βαθμό από τους μηχανισμούς χρηματοοικονομικής τεχνικής, όπως π.χ. τα ανανεώσιμα κεφάλαια, που διαθέτουν προνομακές πιστώσεις παρά αποκλειστικά και μόνο από επιδοτήσεις όπως συμβαίνει σήμερα·
15. επισημαίνει τη δυνατότητα αστικής ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα και πιστεύει πως η χρήση συμπράξεων δημοσίου και ιδιωτικού τομέα πρέπει να εξετάζεται συστηματικά και να ενθαρρύνεται για την κατάρτιση καινοτόμων χρηματοδοτικών μοντέλων και σχεδίων προκειμένου να αντιμετωπισθούν τα μείζονα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα τα οποία αντιμετωπίζουν οι αστικές περιοχές, κυρίως για την κατασκευή υποδομών και για τη στέγαση· επισημαίνει ότι η εν λόγω προσέγγιση προϋποθέτει σαφείς και διαφανείς κανόνες δεοντολογίας, συγκεκριμένα όσον αφορά τη δράση των δημόσιων αρχών, οι οποίες πρέπει, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, να προβούν στις στρατηγικές αποφάσεις για την επιλογή των μεθόδων παροχής υπηρεσιών, την συγγραφή υποχρεώσεων, και επίσης τη διατήρηση ενός επιπέδου ελέγχου·
16. υπογραμμίζει τις εκτελεστικές και διοικητικές πτυχές της αστικής διάστασης και ζητεί να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες για να επιτευχθεί η απλοποίηση των εκτελεστικών κανόνων της πολιτικής συνοχής και η γενικότερη μείωση της υπερβολικής γραφειοκρατίας σε ό,τι αφορά τη διαχείριση και τον έλεγχο των κεφαλαίων και επιμέρους προγραμμάτων·
17. επισημαίνει ότι εκτός από την πολιτική συνοχής, υπάρχουν άλλες κοινοτικές πολιτικές που παρέχουν και αυτές χρηματοδοτική στήριξη στις αστικές περιοχές και ως εκ τούτου ζητεί από την Επιτροπή να αναπτύξει και να προτείνει μεγαλύτερο συντονισμό των αντίστοιχων πολιτικών για την συγκέντρωση όλων των πόρων της ΕΕ που διατίθενται στις αστικές περιοχές προκειμένου να εξασφαλιστεί στην πράξη η εφαρμογή της ολοκληρωμένης προσέγγισης, πάντοτε όμως υπό το πρίσμα της πολιτικής συνοχής·
18. θεωρεί ότι οι υφιστάμενες δομές διακυβέρνησης στα κράτη μέλη εξακολουθούν να μην είναι κατάλληλες ώστε να ευνοούν μια οριζόντια συνεργασία και καλεί επισταμένως την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει την αρχή της δομής διατομεακής διαχείρισης·
19. ζητεί οι υφιστάμενοι οικονομικοί, ανθρωπίνι και οργανωτικοί πόροι να χρησιμοποιηθούν πιο αποτελεσματικά προκειμένου δημιουργηθούν και ενισχυθούν τα δίκτυα που δημιουργούνται από τις πόλεις στον τομέα της αειφόρου αστικής ανάπτυξης καθώς αυτά διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εδαφική συνεργασία· στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζει την αναγκαιότητα υποδομών που να ενισχύουν τη διατήρηση ιδίων χαρακτηριστικών (π.χ. ιστορικά), τον εκσυγχρονισμό (π.χ. πόλοι καινοτομίας), την οικονομική ανάπτυξη (π.χ. ΜΜΕ) και τις εποχιακές δραστηριότητες και ζητεί από την

Επιτροπή να ενισχύσει τη θέση των αστικών περιοχών στην πρωτοβουλία "Περιφέρειες για την οικονομική αλλαγή".

20. επισημαίνει ότι η ορθή εφαρμογή της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης και η αειφόρος στρατηγική εδαφικής ανάπτυξης απαιτούν ισορροπία μεταξύ πολιτικών που αφορούν αστικές, προαστιακές περιοχές και περιοχές της υπαίθρου και, κατά συνέπεια, επηρεάζουν την ανάπτυξη της πραγματικής περιφερειακής συνοχής· επαναλαμβάνει το γεγονός ότι η πολιτική ανάπτυξης της υπαίθρου έχει σημαντικό χωροταξικό αντίκτυπο και ότι δεν εντάσσεται επαρκώς στις πολιτικές για την ανάπτυξη των πόλεων και της υπαίθρου· υπογραμμίζει την ανάγκη για πραγματική συνέργεια ανάμεσα σε αυτές τις πολιτικές με αποκορύφωμα την πραγματική δυνατότητα ανάπτυξης και την προώθηση του ελκυστικού και ανταγωνιστικού χαρακτήρα των αγροτικών περιοχών· καλεί τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να αξιοποιήσουν το μέσο των συμπράξεων αστικών-αγροτικών περιοχών ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της ισορροπημένης εδαφικής ανάπτυξης·
21. ζητεί από την Επιτροπή να αναπτύξει περαιτέρω και να παρακολουθεί σε τακτική βάση τον Αστικό Έλεγχο και ταυτόχρονα να παρέχει σε όλα τα κράτη μέλη πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση του "Διαχωρισμού μεταξύ αστικών - αγροτικών περιοχών" προκειμένου να υπάρχει σαφής εικόνα της κατάστασης και να εντοπίζονται οι συγκεκριμένες ανάγκες για την ισορροπημένη ανάπτυξη αστικών και αγροτικών περιοχών·
22. συνιστά τη συγκρότηση, από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, μιας ευρωπαϊκής ομάδας υψηλού επιπέδου για την αστική ανάπτυξη και την εφαρμογή της ανοικτής μεθόδου συντονισμού στην πολιτική αστικής ανάπτυξης σε επίπεδο Ένωσης·
23. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Οι ευρωπαϊκές πόλεις και η κατάστασή τους

Οι πόλεις αποτελούν κρίσιμους παράγοντες στη διαμόρφωση της οικονομίας και επικράτειας της Ευρώπης. Τα ζητήματα που αφορούν την αστική ανάπτυξη βρίσκονται στο επίκεντρο τόσο του νέου στόχου για εδαφική συνοχή όσο και της στρατηγικής της Λισαβόνας και του Γκέτεμπουργκ. Οι πόλεις αποτελούν τους αναμφισβήτητους μοχλούς της οικονομικής ανάπτυξης ανά την Ευρώπη. Σχεδόν σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, οι αστικές περιοχές είναι οι κύριοι παραγωγοί γνώσης και καινοτομίας - οι κόμβοι μιας παγκοσμιοποιούμενης διεθνούς οικονομίας. Οι πόλεις και οι αστικές περιοχές στεγάζουν την συντριπτική πλειοψηφία των θέσεων απασχόλησης, επιχειρήσεων και ιδρυμάτων ανωτάτης εκπαίδευσης στην Ένωση. Από την άλλη πλευρά, πολλές πόλεις αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα και προκλήσεις. Για το λόγο αυτό πολλοί φρονούν πως οι πόλεις/αστικές περιοχές χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, διότι αφενός αντιπροσωπεύουν πυρήνες ανάπτυξης, αφετέρου αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής φύσης.

Στην Ευρώπη υπάρχουν περίπου 5.000 πόλεις με πληθυσμό που κυμαίνεται από 5.000 έως 50.000 κατοίκους και σχεδόν 1.000 πόλεις που απαριθμούν πληθυσμό άνω των 50.000. Η Ευρώπη παρουσιάζει εδαφική ποικιλομορφία και πολυκεντρική ανάπτυξη, όπου το σχετικά πυκνό αστικό δίκτυο περιέχει λίγες πολύ μεγάλες πόλεις. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση μόνο το 7% του πληθυσμού ζει σε πόλεις άνω των 5 εκατομμυρίων ατόμων έναντι του 25% στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής⁵. Σύμφωνα με την έκθεση για την κατάσταση των ευρωπαϊκών πόλεων⁶ το μεγαλύτερο ποσοστό αύξησης του αστικού πληθυσμού καταγράφηκε στην Ισπανία, όπου σε μερικές αστικές περιοχές σημειώθηκε μέση ετήσια αύξηση 2% ή περισσότερο. Μερικά από τα υψηλότερα ποσοστά αύξησης πληθυσμού στην ΕΕ παρατηρήθηκαν και σε πόλεις της Ιρλανδίας, Φινλανδίας και Ελλάδας. Αντιθέτως, σε πολλές αστικές περιοχές της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης ελαττώθηκε γενικά ο πληθυσμός κατά την ίδια χρονική περίοδο. Γενικά, σε όλες τις πόλεις αναπτύσσονται τα προάστια και σε περίπτωση που ο πληθυσμός τους παρουσιάσει μείωση αυτή εξακολουθεί να είναι μικρότερη απ' ό,τι στο κέντρο της πόλης.

Λόγω σημαντικών εθνικών διαφορών, δεν υπάρχει διεθνής συμφωνία για ένα κοινό ορισμό των αστικών κέντρων ο οποίος να μπορούσε να εφαρμοστεί σε όλες τις πόλεις ή ακόμα σε όλες τις πόλεις εντός μιας περιφέρειας. Πολλές απόπειρες έχουν γίνει για να οριστεί από κοινού του τι σημαίνει "αστικός", υπάρχουν ορισμοί του ΟΗΕ⁷, της Διεθνούς Τράπεζας⁸, του ΟΟΣΑ⁹, και επίσης μεμονωμένων χωρών. Οι περισσότεροι αν όχι όλοι οι ορισμοί αυτοί βασίζονται σε στατιστικά στοιχεία σχετικά με το μέγεθος και την πυκνότητα του πληθυσμού.

⁵ Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Πράσινη Βίβλος για την εδαφική συνοχή: Μετατροπή της εδαφικής ποικιλομορφίας σε προτέρημα, Βρυξέλλες, 2008.

⁶ Έκθεση σχετικά με την κατάσταση των ευρωπαϊκών πόλεων: Προστιθέμενη αξία στο ευρωπαϊκό αστικό έλεγχο, 2007 διατίθεται στο

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/urban/stateofcities_2007.pdf

⁷ http://unstats.un.org/unsd/demographic/sconcerns/densurb/Defintion_of%20Urban.pdf

⁸ http://siteresources.worldbank.org/DATASTATISTICS/Resources/table3_10.pdf

⁹ <http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=6492>

Μολονότι αναμφίβολα υπάρχουν μεγάλες διαφορές ως προς τη γεωγραφική κατανομή του πληθυσμού της εκάστοτε χώρας, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα μέχρι τούδε βασίζονταν στην προσέγγιση που ακολουθεί η Eurostat¹⁰ στον οδηγό αναφοράς για τα στατιστικά στοιχεία στις περιφέρειες και τις αστικές περιοχές της Ευρώπης. Ο οδηγός αυτός εντοπίζει τέσσερα επίπεδα χωροταξικών μονάδων για τις οποίες συγκεντρώνονται παρατηρήσεις. Αυτά κυμαίνονται από το κέντρο της πόλης, περνούν από τις ευρύτερες αστικές ζώνες (LUZ), τον "πυρήνα" για εννέα πρωτεύουσες όπου η έννοια του διοικητικού κέντρου δεν επέφερε συγκριτικές χωροταξικές μονάδες, και τέλος φθάνουν στις υποαστικές περιοχές (SCD). Μολονότι ο ορισμός της Eurostat εφαρμόζεται πλήρως για στατιστικούς σκοπούς, αν ληφθούν υπόψη οι υφιστάμενες διαφορές και οι ποικίλες προσεγγίσεις φαίνεται να είναι πολύ δύσκολο να καθιερωθεί ένας κοινός, σαφής ορισμός του "αστικού" στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής και ως εκ τούτου το θέμα του ορισμού πρέπει να αφηθεί στα κράτη μέλη σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας.

Η χάραξη μιας στρατηγικής για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική ανάπτυξη προϋποθέτει ότι ο όρος "αστικός" στην πολιτική συνοχής θα αφορά μόνο περιοχές για τις οποίες υπάρχουν λεπτομερή στοιχεία, καθώς μόνο με σαφή και συνθετικά δεδομένα είναι δυνατός ο υπολογισμός των προβλημάτων.

Η Αστική Διάσταση στην Πολιτική Συνοχής

Ιστορικά η αστική διάσταση συνόδευε ανέκαθεν τον κύριο όγκο των διαρθρωτικών δράσεων. Από το 1990 και εξής έχουν υπάρξει διάφορα πρότυπα αστικά πιλοτικά προγράμματα. Από το 1994, υπήρχε το κοινοτικό πρόγραμμα πρωτοβουλίας URBAN που επέτρεπε την προαγωγή ολοκληρωμένων τοπικών μοντέλων ανάπτυξης.

Ενώ κατά την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού οι διάφορες πρωτοβουλίες του Urban έλαβαν ειδική χρηματοδότηση, δεν ισχύει το ίδιο και για την περίοδο 2007-2013. Μετά την έγκριση των νέων κανονισμών που διέπουν τα διαρθρωτικά ταμεία, η πολιτική για την αστική ανάπτυξη εντάχθηκε (ενσωματώθηκε) στους στόχους για συνοχή και περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση, τονίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη σημασία που αποδίδει η Ένωση σε αυτή την πτυχή της πολιτικής για τη συνοχή. Κατά την κατάρτιση των ΕΣΠΑ και ΕΠ, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονταν αλλά δεν υποχρεώνονταν να ενσωματώσουν τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη ως στρατηγική προτεραιότητα. Εν τούτοις, δεδομένης της σημασίας των πόλεων και των αστικών περιοχών στον οικονομικό ιστό της Ευρώπης, το αντίθετο θα σήμαινε σε μεγάλο βαθμό ακύρωση των ενδεχόμενων σχεδίων των πόλεων να διαδραματίσουν δυναμικό ρόλο στις προσπάθειες της Ένωσης να επιτύχει τους στόχους της.

Οι υφιστάμενοι αναθεωρημένοι κανονισμοί επιτρέπουν στις αρχές να έχουν πρόσβαση σε ευρύ φάσμα συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα κατά τη διαχείριση των πόρων που προορίζονται για την αστική ανάπτυξη. Με αυτόν τον τρόπο, τα διαρθρωτικά ταμεία μπορούν να χρηματοδοτούν επιχειρήσεις χρηματοοικονομικής τεχνικής, όπως ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων, κεφάλαια εγγυήσεων και δανειοδοτήσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχουν αναπτύξει τρία χρηματοδοτικά μέσα, συγκεκριμένα το JEREMIE¹¹, το JASPERS¹² και το JESSICA¹³.

¹⁰ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-RA-07-005/EN/KS-RA-07-005-EN.PDF

¹¹ Διευκολύνει την πρόσβαση σε χρηματοδότηση για την έναρξη νέων επιχειρήσεων, την ανάπτυξη των μικροεπιχειρήσεων και των ΜΜΕ.

Το JESSICA (η Κοινή ευρωπαϊκή υποστήριξη για βιώσιμες επενδύσεις σε αστικές περιοχές) παρουσιάζει το μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την αστική ανάπτυξη. Στόχος του είναι η επίτευξη αποτελέσματος μόχλευσης με τους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς πόρους. Οι πόροι που ανακτώνται πρέπει να επανεπενδύονται στην αστική ανάπτυξη ή να ανακατανέμονται στη διαχειριστική αρχή για άλλα έργα σε αστικές περιοχές. Στην ουσία, το Jessica βρίσκεται ακόμη στα πρώιμα στάδιά του.

Μέχρι τούδε, δεν έχει υπάρξει σύνθετη αξιολόγηση του πεδίου εφαρμογής της αστικής διάστασης στα κράτη μέλη. Εντούτοις, οι πρώτες διαπιστώσεις δεν είναι πολύ θετικές. Για παράδειγμα, οι εθνικές αρχές και οι περιφέρειες σε μεγάλο βαθμό δεν έχουν αποφασίσει υπέρ της επιλογής να μεταβιβάσουν αρμοδιότητες στις αρχές των αστικών περιοχών, καθώς προτιμούν να απευθύνουν οι ίδιες πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο των διάφορων τομεακών πολιτικών.

Μελλοντικές κατευθύνσεις

Πολλά γίνονται σε διακυβερνητικό επίπεδο και σε επίπεδο διεθνών οργανισμών ως προς τα ζητήματα της αστικής ανάπτυξης. Παρά ταύτα, υπάρχουν ορισμένοι τομείς που απαιτούν στενότερη παρακολούθηση, ακριβέστερους δείκτες και ανάπτυξη παρεμφερών μεθοδολογιών για την εφαρμογή της ολοκληρωμένης αειφόρου αστικής ανάπτυξης. Επί πλέον, εάν τεθεί σε ισχύ η Λισαβόνα στο μέλλον, η εδαφική συνοχή και η συνιστώσα αυτής, η αστική ανάπτυξη, θα αποτελούν κοινή ευθύνη των κρατών μελών και της Ένωσης.

Τα προγράμματα αστικής ανάπτυξης πρέπει να συλλαμβάνονται και να εκτελούνται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο από φορείς που κατανοούν τους κατοίκους και το επιχειρηματικό περιβάλλον της περιοχής. Σε αυτό το πλαίσιο η εκχώρηση αρμοδιοτήτων συνιστά πολύ σημαντικό εργαλείο, τόσο για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας των τοπικών φορέων, όσο και ως πραγματικός παράγοντας ανάπτυξης σε εδαφικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το εάν οι περιφερειακές ή υποπεριφερειακές οργανώσεις θα αναλάβουν όντως μεγαλύτερες ευθύνες για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των διαρθρωτικών ταμείων εξαρτάται όχι μόνο από τη διαμόρφωση ενός θετικού πλαισίου σε επίπεδο ΕΕ, ως προς τους κανονισμούς και τις κατευθυντήριες γραμμές, αλλά και από το βαθμό στον οποίο οι εθνικές κυβερνήσεις και οι διαχειριστικές αρχές είναι έτοιμες να αποδεχθούν την αυξημένη ενεργό συμμετοχή τους και να την παράσχουν κιάλας.

Από την άποψη αυτή είναι αμφίβολο σε ποιον βαθμό λειτουργεί το προαιρετικό πλαίσιο. Στο μέλλον θα πρέπει να σχεδιαστεί ένας σαφής ρόλος για τις περιφερειακές και εθνικές κυβερνήσεις ως φορείς διαμεσολάβησης, στο πλαίσιο της προσέγγισης μιας πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και η αστική διάσταση θα πρέπει να είναι υποχρεωτική.

Συχνά συμβαίνει να ετοιμάζονται άσχετα αναπτυξιακά προγράμματα πριν ολοκληρωθούν από τις πόλεις ολοκληρωμένα προγράμματα αστικής ανάπτυξης. Προκειμένου τα ολοκληρωμένα σχέδια αστικής ανάπτυξης να είναι βιώσιμα, είναι άκρως σημαντικό να προβλεφθεί μια

---

¹² Υποστηρίζει την προετοιμασία μεγάλων έργων.

¹³ Υποστηρίζει τη χρηματοοικονομική τεχνική στο πλαίσιο της αστικής ανάπτυξης.

αντιπροσωπευτική διάρθρωση διαχείρισης και λήψης αποφάσεων. Επιπλέον, η ιδέα του ολοκληρωμένου σχεδίου αστικής ανάπτυξης είναι ο δρόμος προς το μέλλον μόνον εάν διατίθενται επαρκείς πόροι. Κατά την άποψη λοιπόν του εισηγητή η δέσμευση κονδυλίων του προϋπολογισμού σαν και εκείνα που προβλέπονταν για τις πρωτοβουλίες Urban θα συμβάλουν στο να εξασφαλιστεί το ότι η αστική διάσταση θα εισπράττει επαρκείς πόρους και για το λόγο αυτό ζητεί να προβλεφθούν υποχρεωτικά ελάχιστα κεφάλαια. Προτείνει μάλιστα αυτά να οριστούν σε 1.000 ευρώ (κατά την κοινοτική πρωτοβουλία Urban II το ελάχιστο επίπεδο δαπανών ορίστηκε σε 500 ευρώ ανά κάτοικο).

Για να υπάρξει αποτέλεσμα και να επιτευχθούν οι στόχοι της Λειψίας εντός εύλογου χρονικού διαστήματος ανά την Κοινότητα, η αστική ανάπτυξη απαιτεί να οριστούν με σαφή τρόπο σημαντικοί χρηματοδοτικοί πόροι. Και ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην εξασφάλιση της ταχείας σύγκλισης των αστικών περιοχών των φτωχότερων χωρών. Οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μπορούν να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους σε κατασκευαστικές και στεγαστικές υποδομές. Η χρήση αποτελεσματικών χρηματοπιστωτικών μέσων και πιστωτικών διευκολύνσεων είναι απαραίτητες εάν θέλουμε οι επιδοτήσεις και τα δάνεια να επιτύχουν την επιθυμητή μόχλευση για να εξασφαλισθεί ταχεία και αποτελεσματική ανάπτυξη. Μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, όπως η JESSICA, έχουν σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες. Θα πρέπει να τονιστεί η κυκλική αρχή του JESSICA και οι δυνατότητές του για οικονομική ανάπτυξη. Το JESSICA πρέπει να αποτελέσει κύριο εργαλείο για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων αειφόρου αστικής ανάπτυξης.

Θα έλεγε κανείς ότι μολονότι είναι αξιόπαινη η ιδέα μιας ολοκληρωμένης διατομεακής πολιτικής εφαρμογής, οι υφιστάμενες κυβερνητικές δομές στα κράτη μέλη ενίοτε δεν είναι επαρκώς προσαρμοσμένες ώστε να ενθαρρύνουν την οριζόντια συνεργασία. Εκτός από την περιφερειακή πολιτική, υπάρχουν και άλλες κοινοτικές χρηματοδοτικές πολιτικές που επηρεάζουν τις πόλεις και επίσης παρέχουν οικονομικούς πόρους που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε αστικές περιοχές. Μεταξύ αυτών οι πιο σημαντικές είναι η ευρωπαϊκή πολιτική μεταφορών και η ευρωπαϊκή πολιτική για την έρευνα και την ανάπτυξη. Κατά συνέπεια, παρατηρείται έλλειψη μεθοδολογίας προσαρμοσμένης στις ανάγκες. Η απουσία μιας διατομεακής δομής διαχείρισης με επαρκή εξουσία, ώστε να διασφαλίζει τον απαραίτητο συντονισμό και στη συνέχεια να λαμβάνει τις απαραίτητες αποφάσεις, μπορεί να αποβεί μείζον πρόβλημα. Στο μέλλον οι πολιτικές αυτές θα πρέπει να συνδέονται στενότερα με την πολιτική συνοχής.

Τα αστικά προβλήματα και τα μέσα διαχείρισής τους προς όφελος όλων των ενδιαφερομένων ποικίλουν από χώρα σε χώρα και από πόλη σε πόλη. Η ισχύς της Ευρώπης έγκειται στην πολιτιστική πολυμορφία της, στον πλούτο των πόλεων της, των χωριών της και της υπαίθρου της καθώς και στα πολιτιστικά της τοπία. Οι πόλεις και οι περιφέρειες ανταγωνίζονται η μία την άλλη, αλλά ταυτόχρονα χρειάζονται αμοιβαία συνεργασία για να μπορέσουν να είναι ανταγωνιστικές ανά τον κόσμο. Είναι άκρως σημαντική η ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών για την ανάπτυξη και ανασυγκρότηση των ευρωπαϊκών πόλεων. Τα παλαιότερα κράτη μέλη πρέπει να την μοιραστούν με εκείνα που εντάχθηκαν πρόσφατα την πείρα τους από τις επιτυχίες τους αλλά και τις παγίδες στις οποίες έπεσαν. Από την άποψη αυτή θεσμοί όπως το CEMR, Eurocities, EUKN και QeC ERAN καθώς και πολλοί άλλοι διαδραματίζουν χρησιμότητα ρόλο.

Τέλος, είναι σημαντικό να μελετηθούν τα αστικά προβλήματα στο ευρύτερο πλαίσιο του

διαχωρισμού αστικός/αγροτικός και να εξασφαλιστεί αρμονική ανάπτυξη των κεντρικών, ευρύτερων και προαστιακών περιοχών.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	20.1.2009
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 46 -: 0 0: 1
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Σταύρος Αρναουτάκης, Elspeth Attwooll, Jean Marie Beaupuy, Rolf Berend, Jana Bobošíková, Victor Boștinaru, Wolfgang Bulfon, Giorgio Carollo, Antonio De Blasio, Gerardo Galeote, Iratxe García Pérez, Eugenijus Gentvilas, Monica Giuntini, Ambroise Guellec, Jim Higgins, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Mieczysław Edmund Janowski, Rumiana Jeleva, Gisela Kallenbach, Tunne Kelam, Evgeni Kirilov, Miloš Koterec, Constanze Angela Krehl, Florencio Luque Aguilar, Jamila Madeira, Sérgio Marques, Γιαννάκης Μάτσης, Miroslav Mikolášik, James Nicholson, Lambert van Nistelrooij, Jan Olbrycht, Maria Petre, Markus Pieper, Pierre Pribetich, Giovanni Robusti, Wojciech Roszkowski, Grażyna Staniszevska, Catherine Stihler, Andrzej Jan Szejna, Oldřich Vlasák, Vladimír Železný
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Domenico Antonio Basile, Brigitte Douay, Madeleine Jouye de Grandmaison, Zita Pleštinská, Samuli Pohjamo, Richard Seeber